

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра української мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов
2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА.
МОРФЕМІКА І СЛОВОТВІР**

для студентів

спеціальності 035 Філологія
освітнього рівня перший (бакалаврський)
освітньої програми 035.01.01 Українська мова та література

Київ 2021

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02186554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 304/2/21
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

« 20 » 2021 г.

Розробник: Лахно Наталія Валентинівна, доцент кафедри української мови, кандидат філологічних наук

Викладач: Лахно Наталія Валентинівна, доцент кафедри української мови, кандидат філологічних наук

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української мови

Протокол від «16» січня 2019 року № 8

Завідувач кафедри української мови

(Караман С.О.)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 035.01 – Українська мова і література

«17» 01 2019 р.

Гарант освітньої програми

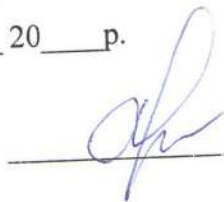

(Вінтонів М.О.)

Робочу програму перевірено «__»__ 20__ р.

Заступник директора Інституту філології

з науково-методичної та навчальної роботи

(Заяць Л.І.)

Пролонговано:

на 2020/2021/н.р. Караман С.О. (), «03» 01 2021 р., протокол № 6

на 20__/20__/н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__/н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__/н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
<i>«Сучасна українська літературна мова»</i>		
<i>Вид дисципліни</i>	<i>обов'язкова</i>	
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	<i>українська</i>	
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	<i>26/780</i>	
<i>Курс</i>	<i>2, 3</i>	<i>2, 3</i>
<i>Семестр</i>	<i>4 - 5</i>	<i>4 - 5</i>
<i>Кількість змістових модулів з розподілом:</i>	<i>2</i>	
<i>Обсяг кредитів</i>	<i>26</i>	<i>26</i>
<i>Обсяг годин, у тому числі:</i>	<i>780</i>	<i>780</i>
<i>Аудиторні</i>	<i>406</i>	<i>104</i>
<i>Модульний контроль</i>	<i>52</i>	<i>-</i>
<i>Семестровий контроль</i>	<i>120</i>	<i>120</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>202</i>	<i>556</i>
<i>Форма семестрового контролю</i>	<i>екзамен</i>	
<i>Змістовий модуль «Морфеміка і словотвір»</i>		
<i>Курс</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
<i>Семестр</i>	<i>4</i>	<i>4</i>
<i>Кількість змістових модулів з розподілом:</i>	<i>2</i>	
<i>Обсяг кредитів</i>	<i>2</i>	
<i>Обсяг годин, у тому числі:</i>	<i>60</i>	
<i>Аудиторні</i>	<i>32</i>	<i>8</i>
<i>Модульний контроль</i>	<i>4</i>	<i>-</i>
<i>Семестровий контроль</i>	<i>15</i>	<i>15</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>9</i>	<i>37</i>
<i>Форма семестрового контролю</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

2. **Мета та завдання навчальної дисципліни** полягає у досягненні наступних компетентностей випускників:

1) науково-дослідницька компетенція: здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності. Володіння науково-дослідними методами відповідного фахового спрямування. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, добирати аргументи, ухвалювати рішення. Обізнаність в особливостях проектної діяльності, готовність до її реалізації. Критична обізнаність та інтелектуальна чесність. Здатність нестандартно виконувати типові й

неординарні завдання. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

- 2) **самоосвітня компетенція:** здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху;
- 3) **філологічна** (вільне володіння базовим категорійно поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної філології)-теоретико-методологічна та категоріальна обізнаність у загальнонаукових та спеціальних методах та дослідницьких підходах розуміння естетико-практичної значущості філологічного знання; - володіння ключовими поняттями мовознавства, літературознавства та фольклористики, теоріями і методами філологічного аналізу, особливостями розвитку філологічної думки у певну історичну епоху та у сучасному контексті розвитку гуманітаристики;
- 4) **лінгвістична** (глибокі знання та розуміння в галузі лінгвістики): здатність аналізувати лінгвістичні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, а також на основі відповідних загальнонаукових методів. Знання природи і сутності мови, походження й закономірностей розвитку мов, особливостей структури мови, класифікації мов світу, шляхів і методів вивчення мовного матеріалу. Знання системи сучасної української літературної мови, еволюції її граматичної будови;
- 5) **лінгвальна:** досконале володіння українською мовою в її літературній формі, розуміння діалектного різноманіття української національної мови, вміння використовувати засоби мови відповідно до специфіки комунікативної ситуації та контексту. Здатність аналізувати просторові та соціальні різновиди мови, засади мовної політики;
- 6) **комунікативна професійно-орієнтована:** здатність застосовувати в професійній діяльності нормативні засоби мови в усному та писемному мовленні з урахуванням змістового наповнення, соціально-демографічних особливостей співрозмовника, специфіки ситуації спілкування та контексту. Здатність вільно й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), для розв'язання комунікативних завдань;
- 7) **репрезентаційна:** здатність презентувати результати навчальної та дослідницької діяльності у галузі філології на місцевому, національному та міжнародному рівні.

3. Результати навчання за дисципліною:

- 1) Знання та розуміння лінгвістичних понять, правил словотвору.
- 2) Володіння основними методами філологічного (лінгвістичного і літературознавчого) аналізу в синхронії та діахронії, користуючись системою основних понять і термінів мовознавства.

- 3) Володіння методами і прийомами здійснення усної та писемної комунікації; методами і прийомами створення різних типів і видів текстів (мовних творів); методами і прийомами аналізу й інтерпретації різних типів і видів текстів (мовних творів); методами і прийомами обробки та трансформації різних типів і видів текстів (творів).
- 4) Вільне володіння базовим професійним категоріальнопоняттєвим та дослідницьким апаратом сучасної філологічної науки. Уміння пояснювати професійно з історичних позицій явища і факти української мови та літератури.
- 5) Уміння застосовувати у професійній діяльності лінгвістичні поняття, правила словотвору.
- 6) Фахово формувати й аргументувати власні теоретичні і практичні судження, професійні позиції.
- 7) Здатність формувати судження про значення і наслідки своєї професійної діяльності з урахуванням соціальних, професійних і етичних позицій.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт:					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульні	
Змістовий модуль I. Морфемна структура слова							
Тема 1. Морфеміка як розділ науки про мову. Типи афіксальних морфем		2					
Тема 2. Характеристика морфем			2				1
Тема 3. Співвідношення морфем та їхня валентність.				2			1
Тема 4. Морфемна структура слова				2			
Тема 5. Морфонологія. Історичні зміни в морфемній будові слова			2				1
Тема 6. Морфемний та етимологічний аналізи слів				2			1
Модульний контроль						2	
Разом	18	2	4	6		2	4
Змістовий модуль II. Словотвірна система. Способи словотвору							
Тема 7. Словотвір як розділ науки про мову. Словотвірна структура слова.		2	2				

Тема 8. Словотвірна система			2				1
Тема 9. Способи словотворення. Чиста афіксація.		2	2				1
Тема 10. Змішані різновиди афіксального словотворення				2			
Тема 11. Безафіксні способи словотворення.				2			1
Тема 12. Змішані способи творення складних слів				2			
Тема 13. Неморфологічні способи словотворення				2			1
Тема 14. Творення слів різних частин мови							
Тема 15. Словотвірний аналіз				2			1
Модульний контроль						2	
Разом	27	4	6	10		2	5
Підготовка та проходження контрольних заходів	15						
Усього	60	6	10	16		4	9

Тематичний план для заочної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт:					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульні	
Змістовий модуль I. Морфемна структура слова							
Тема 1. Морфеміка як розділ науки про мову. Типи афіксальних морфем		2					2
Тема 2. Характеристика морфем							2
Тема 3. Співвідношення морфем та їхня валентність.							2
Тема 4. Морфемна структура слова							2
Тема 5. Морфологія. Історичні зміни в морфемній будові слова							4
Тема 6. Морфемний та етимологічний аналізи слів				2			2
Модульний контроль	-						
Разом	18	2		2			14
Змістовий модуль II. Словотвірна система. Способи словотвору							
Тема 7. Словотвір як розділ науки про мову. Словотвірна структура слова.			2				2

Тема 8. Словотвірна система						3
Тема 9. Способи словотворення. Чиста афіксація.						2
Тема 10. Змішані різновиди афіксального словотворення						2
Тема 11. Безафіксні способи словотворення.						2
Тема 12. Змішані способи творення складних слів						2
Тема 13. Неморфологічні способи словотворення						2
Тема 14.Творення слів різних частин мови						4
Тема 15. Словотвірний аналіз				2		4
Модульний контроль	-					
Разом	27		2	2		23
Підготовка та проходження контрольних заходів	15					
Усього	60	2	2	4		37

5. Програма навчальної дисципліни «Сучасна українська літературна мова. Морфеміка і словотвір»

Змістовий модуль 1. Морфемна структура слова

Тема №1.Морфеміка як розділ науки про мову. Типи афіксальних морфем

Морфеміка як розділ науки про мову[**8.1:** 1;2; 3;4; 5; **8.2:** 3]¹.

Морфема як мінімальна значуща одиниця мови. Морфема у співвідношенні з іншими одиницями мови. Морфема і морф. Тотожність і варіантність морфем[**8.1:** 1, 2; 3, 4, 5; **8.2:** 3; 9; 23; 31; 31; 43; 63; **8.3:** 2; 3].

Класифікація морфем української мови. Типи морфем за характером значення. Типи афіксів за позицією в структурі слова. Типи афіксів за функцією. Типи афіксів за способом їх вираження.Типи афіксів за формою. Типи афіксів за ступенем повторюваності. Типи афіксів за походженням[**8.1:** 1, 2; 3, 4, 5; **8.2:** 3; 9; 23; 31; 31; 43; 63; **8.3:** 1; 2; 3; 4].

Тема №2.Характеристика морфем.

Характеристика кореневої морфемі. Корінь вільний і зв'язний[**8.1:** 1, 2; 3, 4, 5; **8.2:** 1; 2; 3; 9; 23; 30; 31; 43; 47; 63; **8.3:** 1; 2; 3; 4].

¹У посиланнях перші цифри (8.1; 8.2; 8.3. та 9) вказують на відповідні розділи та підрозділи робочої програми, а цифри після двокрапки відповідають порядковому номеру праці або джерела у відповідному підрозділі списку використаних джерел.

Особливості префіксальної морфемі[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 2; 3; 9; 10; 23; 31; 43; 47; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Характеристика суфікса[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 1; 2; 3; 9; 23; 31; 43; 47; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Специфічні ознаки флексії[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 2; 3; 9; 23; 30; 31; 43; 47; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Характеристика постфікса[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 2; 3; 9; 23; 30; 31; 43; 47; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Особливості інтерфікса[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 1; 3; 9; 23; 30; 31; 43; 47; 50; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Конфікс[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 1; 3; 9; 23; 30; 31; 43; 47; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Афіксоїди як морфемі перехідного типу[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 1; 3; 9; 23; 30; 31; 43; 47; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Тема №3. Співвідношення морфем та їхня валентність

Тотожність і варіантність морфем[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 2; 3; 10; 23; 31; 40; 43; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Полісемія та омонімія морфем.Синонімія та антонімія морфем[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 2; 3; 10; 23; 31; 40; 43; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Валентність морфем.Обмеження у валентності морфем[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 2; 3; 10; 23; 31; 40; 43; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Тема №4.Морфемна структура слова (2 год.).

Поняття морфемної структури слова[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 3; 23; 27; 42; 43; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Основа слова, її характеристика.Подільність основ.Ступені подільності основ[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 3; 23; 27; 42; 43; 63; 67; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Тема №5. Морфонологія. Історичні зміни в морфемній будові слова.

Морфонологія як наука.Морфонологічна модель, морфонологічна позиція, морфонема[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 3; 23; 43; 62; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Морфонологічні явища[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 3; 23; 43; 62; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Основні причини історичних змін.

Спрощення.Перерозклад.Ускладнення та деко реляція [8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 3; 23; 43; 62; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Тема №6. Морфемний та етимологічний аналізи слів.

Особливості етимологічного аналізу слова.

Мета морфемний аналізу слів. Основні прийоми виділення морфем у слові.Схема морфемного аналізу[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 3; 23; 47; 49; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Змістовий модуль II. Словотвірна система. Способи словотвору

Тема №7. Словотвір як навчальна дисципліна.Словотвірна структура слова.Семантичні відношення між твірним та похідним словами

Словотвір як розділ мовознавства.Синхронний і діяхронний словотвір.Об'єкт і завдання словотвору. Основні аспекти словотвору[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 1; 2; 13; 14; 19; 20; 29; 32; 36; 37; 38; 39; 44; 45; 46; 48; 51; 59; 61; 63].

Похідне слово як основна одиниця словотвору, похідна основа.Твірна основа і формант. Словотвірна структура похідного слова[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 1; 2; 13; 14; 19; 20; 29; 32; 36; 37; 38; 39; 44; 45; 46; 48; 51; 59; 61; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Словотвірна пара як одиниця словотвору. Семантичні відношення між мотивуючим та мотивованим словами[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 1; 2; 13; 14; 19; 20; 29; 32; 36; 37; 38; 39; 44; 45; 46; 48; 51; 59; 61; 63].

Словотвірне значення як вираження мотиваційних відношень.Словотвірна мотивація, її види [8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 1; 2; 13; 14; 19; 20; 29; 32; 36; 37; 38; 39; 44; 45; 46; 48; 51; 54; 59; 61; 63].

Тема №8.Словотвірна система української мови

Поняття словотвірної системи[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 8; 11; 13; 14; 16; 17; 20; 31; 34; 52; 54; 63; 64].

Словотвірна категорія, словотвірні ряди, словотвірні розряди, словотвірні класи[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 11; 13; 14; 16; 17; 20; 31; 34; 52; 54; 63; 64; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Основні ознаки словотвірного типу[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 13; 14; 17; 20; 31; 34; 52; 54; 63; 64].

Словотвірна модель[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 13; 14; 17; 20; 31; 34; 52; 54; 63; 64; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Будова словотвірного ланцюжка[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 8; 13; 14; 17; 20; 28; 31; 34; 52; 54; 63; 64; 66; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Словотвірна парадигма та її характеристика[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 8; 13; 14; 16; 17; 20; 31; 34; 52; 54; 63; 64; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Структура словотвірного гнізда[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 8; 13; 14; 17; 20; 28; 31; 34; 52; 54; 63; 64; 66; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Тема №9.Способи словотворення.Чиста афіксація

Поняття про спосіб словотворення. Класифікація способів словотворення[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 4; 5; 13; 14; 21; 24; 31; 57; 58; 63; 65; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Афіксація і її чисті різновиди:суфіксація, префіксація, пост фіксація і флексійний різновид[8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 4; 5; 13; 14; 21; 24; 31; 57; 58; 63; 65; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Тема №10. Змішані різновиди афіксального словотворення.

Суфіксально-префіксальний спосіб словотворення. Суфіксально-постфіксальний спосіб. Префіксально-постфіксальний спосіб. Префіксально-суфіксально-постфіксальний спосіб [8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 13; 14; 24; 31; 57; 58; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Тема №11. Безафіксні способи словотворення.

Нульсуфіксальний спосіб (усічення) [8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 13; 14; 31; 35; 57; 58; 60; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Осново- і словоскладання [8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 13; 14; 25; 31; 57; 58; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Абревіація [8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 13; 14; 31; 41; 56; 57; 58; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Тема №12. Змішані способи творення складних слів.

Складно-суфіксальний спосіб. Складання з усіченням.

Префіксально-складно-суфіксальний спосіб [8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 13; 14; 31; 57; 58; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Тема №13. Неморфологічні способи словотворення.

Морфолого-синтаксичний спосіб. Лексико-семантичний спосіб. Лексико-синтаксичний спосіб [8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 7; 13; 14; 31; 57; 58; 60; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Тема №14. Творення слів різних частин мови.

Творення іменників [8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 4; 5; 12; 13; 14; 21; 31; 36; 57; 58; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Творення прикметників [8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 12; 13; 14; 17; 18; 21; 31; 36; 57; 58; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Творення дієслів [8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 12; 13; 14; 21; 31; 36; 57; 58; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Творення прислівників [8.1: 1, 2; 3, 4, 5; 8.2: 12; 13; 14; 21; 31; 36; 57; 58; 63; 8.3: 1; 2; 3; 4].

Тема №15. Словотвірний аналіз.

Мета і завдання словотвірного аналізу. Правила словотвірного аналізу. Схема словотвірного аналізу [8.1: 1; 8.2: 14; 22; 8.3: 1; 2; 3; 4].

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль I		Модуль II	
		КІЛЬКІСТЬ ОДИНИЦЬ	максимальна к-сть балів	КІЛЬКІСТЬ ОДИНИЦЬ	максимальна к-сть балів
Відвідування лекцій	1	1	1	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	3	3
Відвідування практичних занять	1	6	6	8	8
Робота на семінарському занятті	10	2	20	3	30
Робота на практичному занятті	10	3	30	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30	9	45
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
	РАЗОМ		114		163
Максимальна кількість балів: 227					
Розрахунок коефіцієнта: $227/100=2.77$					
Екзамен		40			

6.2.Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Завдання для самостійної роботи

Зміст завдання	Максимальна к-сть балів за виконання завдання
Змістовий модуль I. Морфемна структура слова	
Тема 1. Морфеміка як розділ науки про мову. Типи афіксальних морфем. Тема 2. Характеристика морфем (1 год.)	10
Тема 3. Співвідношення морфем та їхня валентність Тема 4. Морфемна структура слова (1 год.)	10
Тема 5. Морфонологія. Історичні зміни в морфемній будові слова (1 год.)	5
Тема 6. Морфемний та етимологічний аналізи слів (1 год.)	5
<i>Разом: 4год.</i>	<i>Разом: 30 балів.</i>
Змістовий модуль II. Словотвірна система. Способи словотвору	
Тема 7. Словотвір як розділ науки про мову. Словотвірна структура слова. Тема 8. Словотвірна система (1 год.)	10
Тема 9. Способи словотворення. Чиста афіксація. Тема 10. Змішані різновиди афіксального словотворення (1 год.)	10
Тема 11. Безафіксні способи словотворення.	10

Тема 12. Змішані способи творення складних слів (1 год.)	
Тема 13. Неморфологічні способи словотворення	10
Тема 14. Творення слів різних частин мови (1 год.)	
Тема 15. Словотвірний аналіз(2 год.)	5
<i>Разом: 5 год.</i>	<i>Разом: 45 балів</i>
Усього:	9 год. 75 балів

Критерії оцінювання самостійної роботи

Критерії оцінювання:

5 балів – студент глибоко та міцно засвоїв матеріал, опрацював основну та додаткову літературу; вияв креативність у творчому використанні набутих знань та вмінь, вичерпно, послідовно, грамотно оформив самостійно виконані практичні завдання (оцінка "відмінно").

4 бали – студент міцно знає матеріал, успішно виконав самостійні завдання, опрацював основну і додаткову літературу, правильно оформив звіт, але наявні незначні помилки (оцінка "добре").

3 бали – студент знає тільки основний навчальний матеріал, має поверхневу обізнаність з основною і додатковою літературою, можливі суттєві помилки у виконанні самостійних завдань, недостатньо правильно і грамотно оформлено звіт (оцінка "задовільно").

1 – 2 бали – студент має поверхневе, фрагментарне знання матеріалу, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Наявна значна кількість суттєвих помилок, звіт оформлено некоректно, не в повному обсязі (оцінка "незадовільно").

6.3 . Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форми проведення модульного контролю	Максимальні бали	Критерії оцінювання
I модуль		
Письмова робота (3 завдання)	15	5 балів за виконання кожного завдання
Контрольне тестування (10 питань)	10	1 бал за кожну правильну відповідь
II модуль		
Письмова робота (3 завдання)	15	5 балів за виконання кожного завдання
Контрольне тестування (10 питань)	10	1 бал за кожну правильну відповідь

6.4. Форма проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма семестрового контролю – екзамен (5 семестр).

Умови допуску: студент не має заборгованостей з самостійних семестрових завдань та модульних контрольних робіт, виступав на семінарських заняттях, підготував проект; набрав не менше 36 балів.

Форма проведення екзамену – письмова

Критерії оцінювання

Екзаменаційний білет містить 3 завдання.

Виконання **1 та 2 завдань** потребує повної аналітичної і змістовної відповіді (оцінюється від 0 до 15 балів).

14-15 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу.

12-13 отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу.

9-11 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки.

7-8 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання.

4-6 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми.

0-3 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

3 завдання – виконання вправи (оцінюється від 0 до 10 балів).

За кожну помилку оцінка знижується на 1 бал.

6.5.Орієнтовний перелік питань для екзамену

1. Поняття морфеми.
2. Класифікація морфем за роллю в складі слова, за семантичною функцією, за наявністю звукового показника, за кількістю фонем, за здатністю сполучатися з іншими морфемами, за поширеністю.
3. Співвідношення між регулярністю, продуктивністю і частотністю афіксів.
4. Поняття синонімії й омонімії морфем. Інтерфікси. Афіксоїди. Асемантичні морфеми.
5. Основа слова. Основа словозміни, словотвору і формотворення.
6. Історичний характер морфемної структури слова. Типи змін у морфемній будові слова: опрощення, перерозклад, ускладнення, декореляція.
7. Правила морфемного аналізу.

8. Слово́твір та його зв'язок з лексикою, морфологією і синтаксисом. Слово́твір синхронний і діахронний.
9. Поняття продуктивності у слово́творі.
10. Слово́твірна мотивація та її різновиди. Множинність слово́твірної мотивації.
11. Морфема, формант, морфемний склад і слово́твірна структура слова.
12. Основні одиниці системи синхронного слово́твору.
13. Способи слово́твору в сучасній українській мові, їх вивчення в україністиці.
14. Особливості слово́твору різних частин мови.
15. Морфонологічні явища в слово́творі.
16. Поняття слово́твірної пари, слово́твірної парадигми, слово́твірного ланцюжка, слово́твірного гнізда, слово́твірного типу, слово́твірної моделі, твірна база і слово́твірні засоби.
17. Морфемні і слово́твірні словники української мови.
18. Слово́твір сучасної української літературної мови як об'єкт наукового вивчення і як розділ мовознавства. Загальнотеоретичне і практичне значення розробки питань слово́твору.
19. Місце слово́твору в системі наук про мову.
20. Слово́твір і морфемна будова слова. Зв'язок проблем слово́твору з проблемами морфемної будови слова.
21. Способи слово́твору і структурні класи слів. Відмінність морфемного від слово́твірного аналізу.
22. Основні поняття і терміни слово́твору: твірна основа (твірна база), структурні різновиди твірних основ.
23. Слово́твірчі засоби (основні і допоміжні).
24. Способи слово́твору; ознаки, за якими розрізняються способи слово́твору.
25. Непохідне і похідне слово; слово́твірна пара.
26. Слово́твірний пучок; слово́твірний ланцюжок; слово́твірне значення; слово́твірне гніздо; слово́твірний тип; слово́твірна модель; слово́твірний розряд; слово́твірна категорія; слово́твірний клас; слово́твірна парадигма.
27. Морфологічний спосіб творення слів: суфіксація, префіксація, префіксально-суфіксальний різновид, флективний різновид, постфіксація, складання. Специфіка кожного з різновидів морфологічного способу слово́творення.
28. Лексико-семантичний спосіб. Джерела лексико-семантичних дериватів, основні моделі.
29. Лексико-синтаксичний спосіб. Специфіка лексико-синтаксичних утворень.
30. Морфолого-синтаксичний спосіб. Специфіка морфолого-синтаксичного слово́твору. Різновиди морфолого-синтаксичного

словотвору:

субстантиваци́я, ад'єктиваци́я, прономиналізація, адвербіалізація.

31.Правила словотвірного аналізу слова.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

8.Рекомендовані джерела

8.1. Основна література

1. Вакарюк Л.О., Панцьо С.Є. Українська мова. Морфеміка і словотвір. — Тернопіль: Лілея, 1999.
2. Горпинич В.О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія. — К.: Вища школа, 1999.
3. Горпинич В.О. Українська словотвірна дериватологія. — Дніпропетровськ, 1998.
4. Клименко Н.Ф., Карпіловська Є.А. Словотвірна морфеміка сучасної української мови. — К., 1998. — С.7-13.
5. Сучасна українська літературна мова / За ред. М.Я. Плющ. — К., 1994. —

5.2. Додаткова література

1. Безпояско О.К. І корінь, і суфікс // Культура слова. - 1986. - № 36.
2. Безпояско О.К. Іншомовні префікси в українській мові // Мовознавство. - 1979. - № 6.
3. Безпояско О.К., Городенська К.Г. Морфеміка української мови. - К., 1987.
4. Білоусенко П.І. Історія суфіксальної системи українського іменника. -К., 1993.
5. Ващук В.О. Флективний спосіб творення похідних іменників // УМВШ. - 1973. - №10.
6. Виноградов В.В. Русский язык. - М.: Наука, 1986.
7. Волох О.Т., Чемерисов М.Т., Чернов Є.І. Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Синтаксис. - К.: Вища школа, 1989. - С. 17-22.
8. Гинзбург Е.Л. Компактные словообразовательные гнезда // Проблемы структурной лингвистики. — М., 1981.
9. Горбачук ВТ. Основні поняття і терміни морфеміки. — К., 1982.
- 10.Городенська КТ. Про префікси і префіксоїди в українській мові // Мовознавство. — 1986. — № 1.
- 11.Городенська К.Г. Проблема виділення словотвірних категорій (на матеріалі іменника) // Мовознавство. — 1994. — № 6.
- 12.Городенська К.Г., Кравченко М.ф. Словотвірна структура слова (Відіменні деривати). — К.: Наук, думка, 1981.
- 13.Горпинич В.О. Будова слова і словотвір. - К.: Рад. школа, 1977.
- 14.Горпинич В.О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія. — К.: Вища школа, 1999.
- 15.Горпинич В.О. Українська словотвірна дериватологія. — Дніпропетровськ, 1998.
- 16.Грещук В. Поняття словотвірної парадигми в сучасній дериватології // Мовознавство. — 1985. - № 1.
- 17.Грещук В. Структура словотвірних значень відприкметникових утворень в сучасній українській мові // Укр. мовознавство. — К., 2001. — № 12.

- 18.Грещук В. Український відприкметниковий словотвір. — Івано-Франківськ, 1995.
- 19.Грещук О.Б. Текстотворчі функції словотвірної пари "твірне-похідне" // Мовознавство. - 1997. — № 1.
- 20.Дідківська Л.П., Родніна Л.О. Словотвір, синонімія, стилістика. - К., 1982.
- 21.Карпіловська Є.А. Суфіксальна підсистема сучасної української літературної мови: будова та реалізація. — К.: Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України, 1999.
- 22.Каспришин З.О. Складні випадки словотвірного аналізу // УМЛШ. — 1989. - № 11.
23. Клименко Н.Ф. Основи морфеміки української мови. — К., 1998.
- 24.Клименко Н.Ф. Система афіксального словотворення сучасної української мови. - К.: Наукова думка, 1973. — 186с.
- 25.Клименко Н.Ф. Словотворча структура і семантика складних слів у сучасній українській мові.—К., 1984. — С.37–50.
- 26.Клименко Н.Ф. Як народжується слово. — К.: Рад. Школа, 1991. — С. 213-259.
- 27.Клименко Н.Ф., Карпіловська Є.А. Морфемні структури слів у сучасній українській мові // Мовознавство. — 1991. — № 4.
- 28.Клобцкова Л. Словообразовательное гнездо и словообразовательная парадигма // Рус. язык в школе.— 1983. — № 5.
- 29.Ковалик І.І. "Словотворчий" чи "словотвірний" // Культура слова. -1981. - Вип. 20.
- 30.Ковалик І.І. Про корінь слова та його роль у прописі словотворення // УМЛШ. - 1980. - № 2.
- 31.Ковалик І.І. Про морфеми (морфи) у сфері мови і мовлення // Мовознавство. - 1982. - № 1.
- 32.Ковалик І.І. Основні проблеми вчення про словотвір // УМЛШ. — 1970. — N810; №11.
- 33.Ковалик І.І. Вчення про словотвір. — Львів: Вид-цтво Львів, ун-ту, 1958.
- 34.Кравченко М. Словотвірний аналіз дериватів із суф. -ин(а) і його похідними формами // УМЛШ. - 1987. - № 9.
- 35.Кравченко М.В. Явище усічення у системі віддієслівних іменників // УМЛШ. - 1984. - № 3.
- 36.Кравченко М. Семантична і морфологічна валентність словотворчих одиниць у системі віддієслівних дериватів // Мовознавство. — 1988. — № 1.
- 37.Курилович Е. Деривация лексическая и деривация синтаксическая // Очерки по лингвистике. — М., 1962.
- 38.Лопатин В.В. Русская словообразовательная морфемика. - М., 1977.
- 39.Мамрак А. Продуктивність словотвірних типів у сучасній українській мові // Мовознавство. — 1982. — № 4.

40. Мамрак А.В. Проблеми словотвірної омонімії // Мовознавство. — 1992. — №3
41. Мацько О. М. Аббревіатури як згорнені мовні формули в дипломатичних текстах // Мовознавство. — 2000. — № 1.
42. Морфемна структура слова. — К.: Наук.думка, 1979.
43. Муромцев І. В. Морфеміка і словотвір сучасної української мови. — Харків, 1980. — Вип. 1. Морфеміка.
44. Невідомська Л.М. Вивчення словотвору в школі (Методичні рекомендації). — Тернопіль, 1986.
45. Питання словотвору східнослов'янських мов // Матеріали міжвуз. респ. наук, конференції. - К.: Наук, думка, 1969.
46. Плющ М.Я. Словотворення та вивчення його в школі. — К.: Рад. Школа, 1985. — С. 120-134.
47. Полюга Л. М. Варіанти морфем і морфемний розбір // УМЛШ — 1963 — №2.
48. Потиха З.А. Современное русское словообразование. — М.: Просвещение, 1970.
49. Сікорська З.С. Морфемний аналіз слова // УМЛШ. — 1984. — № 8.
50. Сікорська З.С, Шарпило Б.А. Про інтерфікси та інтерфіксацію // Українське мовознавство. — К., 1977. — Вип. 5.
51. Сікорська З.С. Словотвірна структура похідних слів з різною формально-семантичною відносністю // Словотвірна семантика східнослов'янських мов. - К., 1983.
52. Соболева П.А. Структура словообразовательного значення // Проблемы структурной лингвистики. 1980. — М., 1982.
53. Современный русский литературный язык / Под ред. Н.М. Шанского. — Л., 1981.
54. Соколова С.О. Семантичний аспект словотвірної мотивації (на матеріалі префіксального словотвору дієслів) // Мовознавство. — 2000. — № 2—3.
55. Степанов М.Д. Методы синхронного анализа лексики. — М., 1968.
56. Стишов О.А. Нові аббревіатури в мові мас-медіа кінця ХХ століття // Мовознавство. — 2001. — № 1.
57. Сучасна українська літературна мова / За ред. І.К. Білодіда. — К.: Наук. Думка, 1969.
58. Сучасна українська літературна мова / За ред. О.Д. Пономаріва.. — К.: Либідь, 1997. — С. 107-189.
59. Тараненко О.О. Смилова основа процесів словотворення // Мовознавство. - 1982. - № 5. - С. 19-27.
60. Третевич Л.М. До питання про безсуфіксний спосіб словотвору // Питання мовознавства. Серія філологічна. — К., 1975.
61. Тропіна Н.П. До питання про сутність лексико-семантичної деривації // Мовознавство. — 1997. — № 1.

62. Трубецкой Н.С. Морфонологическая система русского языка // Трубецкой М.С. Избранные труды по филологии. — М., 1987.
63. Українська мова: Енциклопедія. - К., 2000.
64. Циганенко Т.П. Слововірне значення як категорія дериватології // Слововірна семантика східнослов'янських мов. — К., 1983.
65. Шевчук О.С. Способи словотвору в сучасній українській літературній мові. — Донецьк, 1990.
66. Шепель Ю.О. Моделювання словотвірних гнізд та рядів слів з вільним і зв'язаним коренем // Мовознавство. — 1992. — № 2.
67. Яценко І.П. Про подільність основи слова // УМЛШ. — 1981. — № 6. — С. 15-23.

5.3. Довідкова література

1. Карпіловська Є.А. Кореневий гніздовий словник української мови. — К.: "Українська енциклопедія" імені М.П. Бажана, 2002.
2. Клименко Н.Ф., Карпіловська Є.А., Карпіловський В.С., Недозим Г.І. Словник афіксальних морфем української мови. — К., 1998.
3. Полюга Л.М. Морфемний словник. — К., 1983.
4. Полюга Л.М. Словник українських морфем. — Львів, 2002.
5. Сікорська З.С. Українсько-російський словотворчий словник. - К., 1985.
6. Тихонов А.Н. Словообразовательный словарь русского языка. — Т. 1.— М., 1985.
7. Яценко І.Т. Морфемний аналіз: Словник-довідник. — У 2-х т. — К., 1980-1981.

9. Додаткові ресурси

1. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка і словотвір // Електронний навчальний курс [Електронний ресурс] /Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018. — Режим доступу: <http://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=11862>
2. Центр культури української мови (<https://centrkum.blogspot.com/>);
3. Українська мова: Енциклопедія. - <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
4. Українська мова професійного спілкування // https://pidruchniki.com/1435072247592/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_profesijnogo_spilkuvannya
5. Уроки державної мови. - <http://mova.kreschatic.kiev.ua/>

